

ÂM NHẠC, NGHỆ THUẬT HÁT XẨM

PGS.TS. Lê Văn Toàn

Học viện Âm nhạc quốc gia Việt Nam

Bài viết sẽ nêu khái quát chung về nghệ thuật Hát Xẩm từ truyền thuyết đến chức năng, vai trò, diện mạo Hát Xẩm trong đời sống xã hội cũng như mô hình tổ chức Hát Xẩm từ hình thức *nhóm gia đình* đến quy mô lớn - *Hội Xẩm, Làng Xẩm*.

Đặc biệt, âm nhạc và hệ thống bài bản Hát Xẩm sẽ được phân tích về chất liệu, phong cách âm nhạc; cấu trúc nhạc, lời trong bài bản; mối quan hệ thơ - nhạc trong cấu trúc bài bản (tiếng đệm lời phụ và những đặc sắc của lối “phổ lời” ca trong bài bản Xẩm); Về nhạc đệm cho Hát Xẩm, “dàn nhạc” với hai mô hình “định hình”, “mở rộng” trong/của nghệ thuật Xẩm; những đặc trưng như tính ngẫu hứng trong sáng tạo, thực hành nghệ thuật

Thực hành Hát Xẩm ngày nay vẫn còn có những vấn đề cần quan tâm: công tác sưu tầm, nghiên cứu, giáo dục đào tạo, biểu diễn, mô hình tổ chức Hát Xẩm truyền thống và hiện nay, xuất bản... Do vậy, bài viết sẽ đưa ra những ý kiến đóng góp cho việc bảo tồn di sản Hát Xẩm trong cuộc sống đương đại tại Việt Nam và những bài học kinh nghiệm quốc tế trong lĩnh vực bảo tồn, phát huy di sản VHPVT.

Từ khóa: âm nhạc, đặc trưng, Hát Xẩm, nghệ thuật.